

Նիմանսական միջոցներ են տրամադրվել գերեզմանոցի անվտանգությունն ապահովելու համար:

Չնայած Կառավարության որոշման համաձայն կատարվել են մի շարք աշխատանքներ (լարուառող հետազոտություններ, երկրաֆիզիկական աշխատանքներ, ջրահավաք առուների վերականգնում, գերեզմանոցի տարածքի ջանկապատում, տղանքի գյուղամասում գտնվող հանքային աղբյուրների ջրերի հոսքի հետացում և այլն), այնուամենայնիվ, վերջին ժամանակներում գերեզմանոցի հարակից տարածումը տղանքների ակտիվացումը հանգեցրել է նոր փլուզումների: Դա վկայում է այս մասին, որ գերեզմանոցում կատարված միջոցառումները չեն կարող վերջնականապես լուծել վերջինիս անվտանգության հարցը: Սույնը նշելով հետագա ակտիվացումը կարող է լոցորեն սպասնալ ինչպես գերեզմանոցի մոտակա տարածքի, այնպես և միջամանակային ջրերի աղոտումանը:

Միջազգային օրենսդրական նորմերի համաձայն՝ ժամկետանց բունարիմիկատների թաղումը հիմնախնդրի վերջնական լուծում չի կարող համարվել:

Այժմ մեր կազմակերպությունը կրկին բարձրացնում է այս հիմնախնդիրը՝ վերջնականապես գերեզմանոցի անվտանգությունն ապահովող միջոցառումների կազմակերպման համար:

Տեղեկությունների համար դիմեր «Դայ Լանայց հանուն առողջության Եւ առողջ շրջակա միջավայրի» հասարակական կազմակերպություն:

0019, ՀՀ, ք. Երևան, Բարեկամայի պող. 24ր, սենյակ 609

Հեռ./ Փաստ: (+374-10)-52 36 04

E-mail: office@awhhe.am, URL: www.awhhe.am

USAID
FROM THE AMERICAN PEOPLE

Բարեգության Ըստիք
Պահպանության պահպան Ըստիք
CIVIC ADVOCACY
Հայոց Ազգային - ակտիվիստ

ԱՎՀՀԵ
Յայ կրծքավանդան առողջության և սպասնական ծառականապես ապահովության ակտիվիստ

ՀԻՄԱԽՆԴԻՐԸ ՊԱՐԱՆԶՈՒՄ Ե ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԼՈՒՇՈՒՄ

Սույն հայաստական հետազոտությունը նույնականացնում է բարձրացրած հեղեղության բարձրացումը առաջարկած նորմերի և Անդինայի Մասրու նախանձնության ընթացական առողջության շրջակա միջավայրի մասին մասին նորմերը և Անդրադարձ նորմատիվացումը № 111-Ա-06-04-00058-00 հանձնորշական առաջարկած նորմերի մասին նորմատիվացումը, Բայց արդարացնելու առողջության և հանձնորշական հիմնարկությունը:

Սույն որոշումներումը, առաջարկած տեսակերպությունը և առողջության և առողջ շրջակա միջավայրի մասին մասին նորմերը և Անդրադարձ նորմատիվացումը մասին նորմատիվացումը, Անդրադարձ նորմատիվացումը և Անդրադարձ նորմատիվացումը կամ Բայց արդարացնելու առողջության և հանձնորշական հիմնարկությունը նորմատիվացումը հետո:

ՀԻՄԱԽՆԴԻՐԸ ՊԱՐԱՆԶՈՒՄ Ե ՎԵՐՋՆԱԿԱՆ ԼՈՒՇՈՒՄ

Դայաստանի Դամբապետությունը 2001թ. մայիսի 23-ին Սույնի մում ստորագրեց «Կայուն օրգանական աղտոտիչների մասին» Սույնի միջին կոնվենցիան, որի գյուղավոր նույնական է՝ պահպանել մարդու առողջությունը և շոշակա միջավայրը կայուն օրգանական աղտոտիչներից (ԿՕՍ):

«Կայուն օրգանական աղտոտիչների մասին» Սույնի միջին կոնվենցիան վավերացվել է 73 Սագային ժողովի կողմից 2003թ. հոկտեմբերի 22-ին:

Նշված կոնվենցիայի հիմնական դրույթների համաձայն, յուրաքանչյուր կողմ երկիր արգելում կամ ծնննարկում է իրավական ու վարչական միջոցներ ԿՕՍ - ների արտադրությունն ու օգտագործումը

Դադարեցնելու, կրծատելու, ինչպես նաև ԿՕՍ-ներ պարունակող պաշարների ու քափուների հետ կապված արտանետումները կրծատելու կամ վերացնելու նպատակով:

Դայաստանի Դամբապետությունը նշված կոնվենցիայի շրջանակներում գոյություն ունի մի «քեծ կետ», որը գտնվում է մեր կազմակերպության ու շաբարության կենտրոնում: Դա ժամկետանց, օգտագործման համար ոչ պիտանի և արգելված գյուղատնտեսական բունարիմիկատների գերեզմանոցն է, որը գտնվում է Երևան քաղաք մերձակայություն:

Նշված գերեզմանոցը կառուցվել է 1982 թ. «Դայգուուրիմիա» միավորման կողմից, քաղվել է ավելի քան 500 տոննա

բունարիմիկատ, այդ թվում 50 % կայուն քլորօրգանական միացույթներ:

Գերեզմանոցի մոտակայքում տարիների ընթացքում կառուցվել է ամսանոցային ավան: Ոչ հետո տեղակայված է և երկու գյուղական բնակչություն:

Կատարված հետազոտությունները ցույց են տվել, որ հետազոտված նոր շներում վերջին տարիների ընթացքում ավելացել են բունարիմիկատների՝ ՊԲ3-ի, ՀԲ93 (հերսարլորդիկության) քանակները հողում, որոնք գերազանցում են Մթև-ն (սահմանային բուլատրելի խոտերումներ) մի քանի հարյուր անգամ: Սա թույլ է տալիս ներադրել, որ տեղում է ունեցել գերեզմանոցի ամրոցականության խախտում սույների հետանքությունը, և առևա բունարիմիկատների արտահոսք գերեզմանոցից դեպի արտադրի միջավայր: Սույնը իրավան պատկերը և վտանգավորության աստիճանը պարզելու նպատակով աշխատանքներում ընդգրկվել է նաև համապատասխան փորձագիր ԳԱԱ Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտում:

Դամաձայն փորձագիրների եղանակացության, բունարիմիկատների գերեզմանոցը գտնվում է սույնարային ակտիվ գոտու միջնամասում: Ենթադրեն մոտ 10մ տեղաշարժվել է և կարող է վտանգ ներկայացնել նորական բնակչությունը միջավայրի համար:

Մեր կողմից այս հարցը քարձորացվել է Կառավարության առջև, և ստեղծվել է միջգերատեսազական համամատույթ, որի առաջարկությամբ Կառավարությունը 2004 թ. ապրիլի 22-ին ընդունել է համապատասխան փորձագիր ԳԱԱ Երկրաբանական գիտությունների ինստիտուտում: